

Jiří Škořepa
fotokurSy.cz

Fototahák č. 22

18% šedá nejdůležitější barva pro fotografa

Fotografujte ještě lépe!

Poděkování

Vydání tohoto fototaháku podpořily dvě společnosti:

Vladimír Fučík, český výrobce fotografických filtrů značky VFFOTO a Stedis s.r.o., zastoupení Manfrotto pro Českou a Slovenskou republiku.

Speciální dík patří jmenovitě pánům Vladimíru Fučíkovi a Jakubu Stejskalovi.

Fototahák **18% šedá, nejdůležitější barva pro fotografa**. Verze vydaná dne 22. srpna 2021, © Jiří Skořepa. Všechna práva vyhrazena. Fotografie i texty, použité v knize, jsou dílem autora.

Tato e-kniha smí být pro osobní a nekomerční užití volně šířena a dále zveřejňována a to výhradně jako celek v nezměněné podobě. Komerční užití e-knihy nebo jakékoliv její části (včetně částí textu či obrázků) je možné pouze s výslovným souhlasem autora.

Obsah

Úvodem aneb k čemu je vyvážení bílé a proč právě 18% šedá? 4

Kdo správné vyvážení bílé potřebuje? 4

Proč vůbec vyvážení bílé řešit?5

Co znamená vyvážení bílé? 6

Co je 18% šedá? 6

Jak vyvážení bílé s pomocí 18% šedé plochy nastavit? 6

Kde 18% šedou vzít (a nekrást)?7

Nač si dát pozor?.....7

Správný postup vyvážení bílé krok za krokem..... 8

Alternativa: Uživatelské vyvážení bílé 9

18% šedá plocha a správná expozice 10

Autor „Fototaháků“11

Kursy a workshopy 13

Edice „Fototaháky“14

E-kniha FOTOGRAFUJEME ROSTLINY A KVĚTINY 15

ČESKÉ A EVROPSKÉ ORCHIDEJE VE STEREOFOTOGRAFII.....16

Partneři: Vladimír Fučík-VFFOTO 17

Partneři: Stedis s.r.o., zastoupení Manfrotto pro ČR a SR.....18

Korállice trojklanná *Corallorhiza trifida*, kvetoucí rostlina. Pro snazší nastavení přesných barev při pozdějším zpracování je v lesním šeru vhodné pořídít i kontrolní snímek se šedou kalibrační kartičkou.

Sony A7R, Sony 90 mm f/2.8 Macro G OSS, 90 mm, ISO 100, f/3.2, 1/6 s

Úvodem aneb k čemu je vyvážení bílé a proč právě 18% šedá?

Správné vyvážení bílé (WB - white balancing) a přesná expozice je nutnost pro kvalitní fotografie s věrnými barvami. Ne vždy a všude funguje optimálně automatika fotoaparátu. A pak je třeba sáhnout po chytřejším řešení. Kterým je pomůcka – 18% šedá plocha.

Kdo správné vyvážení bílé potřebuje?

Fotografové produktových fotek, kde zadavatel očekává u snímků svých výrobků reálné barvy. Fotografové uměleckých reprodukcí či archiválií. Portrétistům správné vyvážení bílé usnadní práci s laděním „pleťovky“ – a totéž platí pro rodinné či pracovní snímky. Bez věrných barev se neobejde ani fotograf makra či detailů.

Vstavač bledý *Orchis pallens*, fotografovaný ve složitých světelných podmínkách (barvy teplejší, posun do magenty) při západu slunce. Snímek má věrné barvy díky nabrání 18% šedé kapátkem ze dna krabičky fotografického filtru VFFOTO při úpravě vyvážení bílé ve fotoeditoru. Srovnajte s původním snímkem na následující straně.

Sony A7R, Macro Elmarit 60 mm f/2,8, ISO 100, f/5.6, 1/640 s

Proč vůbec vyvážení bílé řešit?

Abyste na vašich snímcích měli věrné barvy. Fotografie je o světle. Světlo dělá fotografii. A světlo není stále stejné. Mění se.

Barva světla (poměr zastoupení jednotlivých vlnových délek z viditelného světla) je v různých podmínkách různá. Jenže náš mozek je zvyklý vidět barvy stále stejně i při značně odlišném osvětlení. Prostě se „překalibruje“. Takže bílé kopretiny vidíte pořád jako bílé. Jak ve výrazně žlutém světle po ránu či navečer, tak i v namodralém světle za poledne. Lidské oči se přenastaví automaticky. Fotoaparát nikoli – a potřebuje napovědět jak se překalibrovat.

Vstavač bledý *Orchis pallens*, fotografovaný ve složitých světelných podmínkách (barvy teplejší, posun do magenty) při západu slunce. Snímek v původních barvách, před úpravou vyvážení bílé. Porovnejte s upraveným snímkem z předchozí strany.

Sony A7R, Macro Elmarit 60 mm f/2,8, ISO 100, f/5.6, 1/640 s

Co znamená vyvážení bílé?

Vyvážení bílé (WB, white balancing) je postup, jakým se fotoaparát překalibruje tak, aby barvy při daném světle „viděl“ a zachytil stejně jako lidské oči. Nejsnáze a přesně to jde s pomocí 18% šedé plochy.

A proč nezůstat u automatiky fotoaparátu? Protože logika fotoaparátu počítá s nějakými idealizovanými podmínkami. A ve světelně složitějších podmínkách předprogramované algoritmy jednoduše nemusí stačit.

Co je 18% šedá?

18% šedá plocha je nejlevnější a nejjednodušší způsob, jak se dobrat „správné“ expozice a současně i kalibrace bílé v dané scéně a při zcela konkrétním osvětlení. Odráží právě takové množství z dopadajícího světla (18 %), s jakým počítá expozimetr digitálního fotoaparátu.

Jak vyvážení bílé s pomocí 18% šedé plochy nastavit?

Vyfoťte jednu referenční snímek scény i s 18% šedou plochou v ní. Nebo změřte světlo od šedé plochy odražené.

Torč čmelákovitý Holubyho *Ophrys holoserica* subsp. *holubyana*, fotografovaný ve složitých světelných podmínkách (ostré sluneční světlo v kombinaci s přisvícením fotografickým bleskem) brzy dopoledne. Referenční snímek po úpravě vyvážení bílé.

Sony A7R, Macro Yashinon 60 mm f/2,8, ISO 100, f/5.6, 1/1000 s

Kde 18% šedou vzít (a nekrást)?

Můžete koupit skládací kalibrační plochu. V takovém případě vřele doporučuji vybrat léty a profesionály ověřenou značku Lastolite by Manfrotto (nově, od poloviny roku 2021, už jako značka Manfrotto). Nebo šedou kartičku či jiný předmět ke kalibraci WB určený.

18% šedou najdete i naspod plastové krabičky ve které se prodávají fotografické filtry VFFOTO.

Nač si dát pozor?

Přesnost výsledného vyvážení bílé ovlivňují zejména dva faktory.

Za prvé to, jak přesná je barva oné 18% šedé plochy. V čemž osobně doopravdy nejvíc věřím přesně kalibrované 18% šedé u tradiční značky Lastolite. A naopak nejméně „noname“ asijským výrobcům.

A za druhé to, zda na šedou plochu dopadá skutečně stejné světlo, a ve stejném úhlu, jako na samotnou rostlinu. Čili musíte mít šedou plochu pokud možno co nejblíže hlavnímu motivu. A navíc ve správné poloze.

Praktický tip: Přidržte šedou plochu tak, jako kdyby její povrch byl zrcátkem a vy jste jím chtěli poslat „prasátko“ dopadajícího světla směrem do objektivu vašeho fotoaparátu. Jednoduché, že?

Torč čmelákovitý Holubyho *Ophrys holoserica* subsp. *holubyana*, fotografovaný ve složitých světelných podmínkách (ostré sluneční světlo v kombinaci s přisvícením fotografickým bleskem) brzy dopoledne. Výsledný snímek s využitím referenční hodnoty vyvážení bílé z předchozího snímku.

Sony A7R, Macro Yashinon 60 mm f/2,8, ISO 100, f/11, 1/320 s

Správný postup vyvážení bílé krok za krokem

1. Vyfoťte referenční snímek s 18% šedou plochou tak, aby na šedou dopadalo stejné světlo jaké osvětluje scénu. Pak foťte ostatní snímky podle svého (bez šedé plochy v záběru).
2. Referenční snímek s šedou plochou otevřete v počítači v editačním programu. Naberte kapátkem nástroje vyvážení bílé barvu z místa šedé plochy.
3. Nastavení vyvážení bílé si uložte a aplikujte na ostatní snímky dané scény. Hotovo, máte správné vyvážení bílé.

Kalibrační 18% šedá plocha (Lastolite Ezybalance 30cm 18% Grey/White) při praktickém používání v terénu.

Alternativa: Uživatelské vyvážení bílé

1. Přidržte 18% šedou plochu vpředu před objektivem tak, aby na ni dopadalo totéž světlo jaké osvětluje fotografovanou scénu.
2. Změřte uživatelské vyvážení bílé. (Jak? Najdete v manuálu k vašemu fotoaparátu.) Buď bodově (když to váš aparát umí) nebo držte šedou plochu tak blízko, aby vyplnila celé zorné pole.
3. Naměřené vyvážení bílé uložte. Hotovo, máte správné vyvážení bílé pro fotografování dané scény při aktuálním světle.

Kalibrační 18% šedá plocha (Lastolite Ezybalance 30cm 18% Grey/White) při praktickém používání v terénu. Zde při pořizování referenčního snímku k určení správné expozice i vyvážení bílé.

18% šedá plocha a správná expozice

18% šedou plochu můžete použít k přesnému určení expozice.

Expozimetr digitálního fotoaparátu sám o sobě změří světlo od fotoografované scény odražené. Počítá ale se scénou, která má nějakou průměrnou odrazivost. Když je odrazivost scény výrazně větší nebo menší než průměr (černý pes ve sněhu; bílý narcis v tmavé hlíně záhonu, ...), bude expozice chybná.

18% šedá plocha, umístěná ve scéně, má odrazivost průměrnou (odrazí 18 % ze světla na ni dopadajícího). Když změříte expozici podle šedé plochy, bude správná.

Postup určení správné expozice krok za krokem:

1. 18% šedou plochu umístěte do scény tak, aby byla nasvícená stejným světlem a ve stejném úhlu jako hlavní motiv fotografie.

2. Změřte expozici (namáčknutím spouště do poloviny). U bodového měření v místě šedé plochy.

Při měření se zvýrazněným středem nebo celoplošným musí být šedá plocha tak blízko, aby vyplnila celé obrazové pole.

3. Naměřené hodnoty uzamkněte funkcí zamčení expozice. Nebo přepněte do manuálního režimu a nastavte expoziční parametry ručně.

4. Fotografujte. Dokud se nezmění světlo ve scéně, bude expozice korektní.

Přeji ať máte ve vašich fotografiích vždy krásné a věrné barvy. A při fotografování skvělé nápady, pohodu a pokaždé to správné „dobré světlo“.

Autor „Fototaháků“

K fotografování jsem se dostal ve dvanácti letech, když jsem objevil, že po stisknutí čudlíku se z placatého černého kvádříku po dědečkovi vyklopí nádherně starobyle vyhlížející černý měch s pochromovaným objektivem na konci. Od té doby se datuje můj zájem jak o fotografii, tak o historickou fototechniku. Mimochodem, ten měchový středoformát Voigtlander Bessa mám dodnes a stále je provozuschopný.

Fotografování se, jako samouk od té doby věnuji víc než čtvrt století. Nejdříve s kinofilmovými zrcadlovkami Zenit, Praktica a Pentax, od roku 2003 digitálně. Z kompaktu Olympus jsem přešel k Nikonu a nyní fotografuji na bezzrcadlovky Sony.

Z ostatního vybavení jsem si, podle zásady „já se spokojím i s tím nejlepším“, oblíbil fotografické filtry VFFOTO, odrazky a difuzory Lastolite a stativy Manfrotto a Gitzo. Používám je dlouhodobě k plné spokojenosti a spolupracuji i na testech či recenzích novinek s výrobci. Pokud vás tyhle značky zaujaly, máte k nim dotaz či s nimi potřebujete poradit, klidně se mi ozvěte.

Moderní fotovýbavu doplňuji historickými manuálními objektivy. Obvykle nemají perfektní ostrost, ale vyvažují to osobitým charakterem kresby s nádechem nostalgie časů Pentaxů, Zenitů a Praktic.

Dlouhodobě se zabývám dvěma fotoprojekty, volně rostoucími evropskými orchidejemi a zimujícími netopýry.

Věnuji se jako koníčku klasické stereofotografii, také sbírám historickou fototechniku, staré stereoskopy i stereoskopické fotoaparáty. Miluji chvíle, kdy objevím, či od někoho dostanu, kousek dávné fotografické historie.

Léty nasbírané zkušenosti předávám na tematických workshopech i individuálních kursech fotografování.

Kontakt

Jiří Skořepa

+420 702 999 521, +420 727 803 355

jiri@skorepa-photo.com

www.skorepa-photo.com

Kursy a workshopy

Každé jaro (tedy pokud nepřijde Covid-19 či podobné „potěšení“) pořádám, jak pro začínající, tak i pro zkušené, fotografie rostlin a krajiny workshopy ve středomoří.

V dubnu týden v Itálii na Garganu, asi nejkrásnější a nejbohatší orchidejové oblasti celé Evropy, navíc s úžasnou krajinou.

A v první polovině května rovněž týdenní workshop na pobřeží Chorvatska, které je nádherné, neokoukané, botanicky i krajinářsky velmi nedoceňované a nabízí flóru jak přímořskou, tak v Severním Velebitu i horskou. A je finančně i dopravně velmi dostupné.

V tuzemsku koncem jara, v létě a na podzim dle zájmu pořádám několik jednodenních kurzů. Jak „masožravkových“, tak i kurzy z volné série „Fototajemství kousek za humny“.

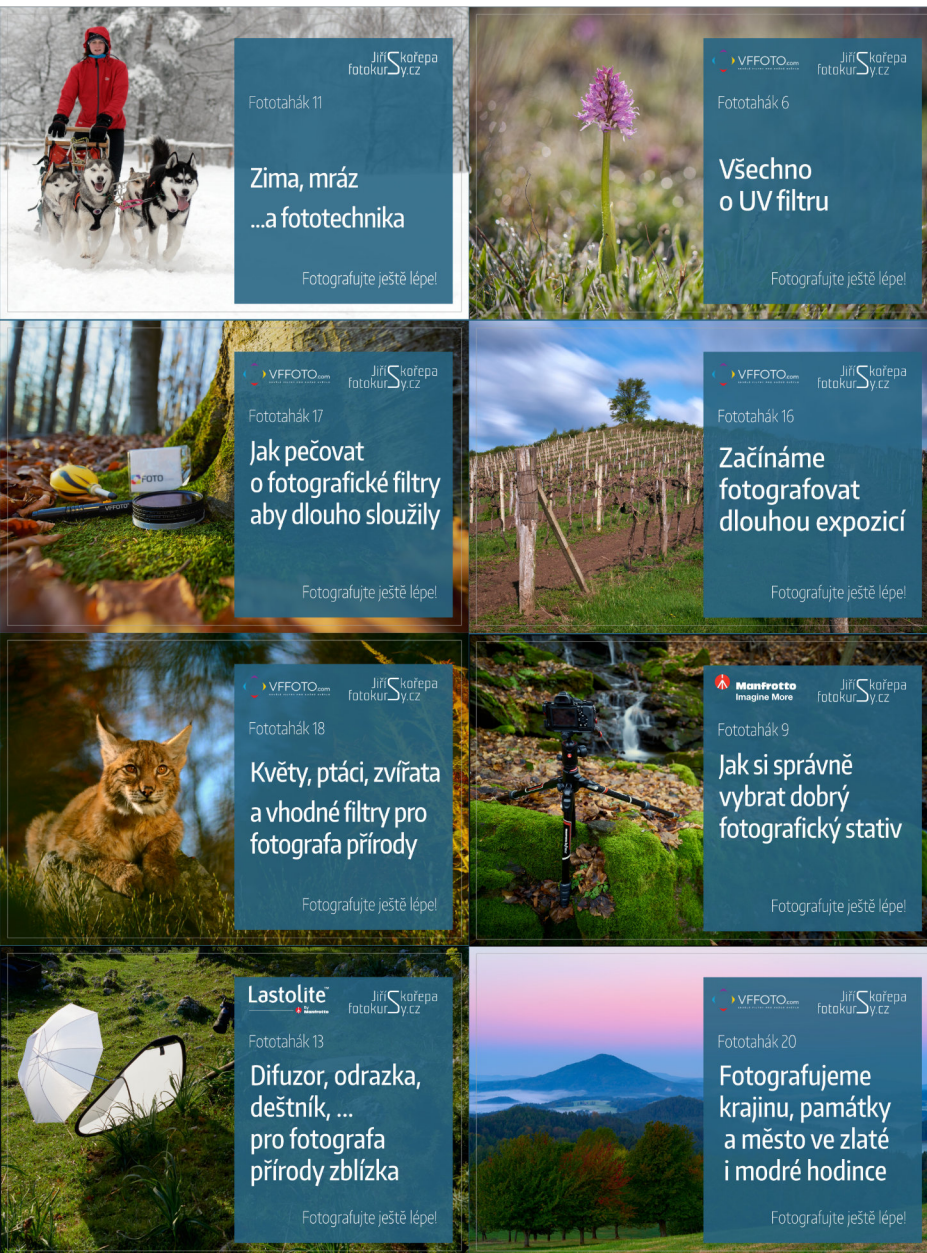
Aktuální nabídku kursů najdete na www.skorepa-photo.com.

Kontakt:

Jiří Skořepa

+420 702 999 521

jiri@skorepa-photo.com

e-knihy pro fotografy

Edice „Fototaháky“

Fototaháky je řada mých elektronických knih o fotografování, které nabízím zdarma ke stažení jako pomoc nejen začínajícím fotografům.

Při psaní fototaháků vycházím z vlastních zkušeností a praxe fotografa. Doprovodné fotografie pochází z mého archivu.

Copyright a užití „fototaháků“: „Fototaháky“ jsou původním autorským dílem a jejich vytváření mne stojí nemálo času. Na „fototaháky“ se vztahují autorská práva (copyright). Pro osobní užití je nabízím zdarma. Pro jiné účely je třeba podmínky užití dojednat předem. Fototaháky (ani jejich části) není dovoleno bez mého souhlasu kopírovat na jiné weby.

Máte zájem o komerční užití fototaháků, částí textu nebo některou fotografii? Chtěli byste se stát partnerem či sponzorem některého z dalších fototaháků? Napište mi, nebo mi zavolejte.

Kontakt

Jiří Skořepa

+420 702 999 521, +420 727 803 355

jiri@skorepa-photo.com

FOTOGRAFUJEME ROSTLINY A KVĚTINY

e-kniha
466 stran
375 fotografií

E-kniha FOTOGRAFUJEME ROSTLINY A KVĚTINY

Řešili jste někdy že...

Jste chtěli vyfotit krásnou květinu, ale nevěděli jak na to?

Jste květinu vyfotili – jenže rozmazanou?

Vám na fotce vyšly úplně černé stíny, „vyšisovaná“ květina a barvy nehezské?

Fotka je pěkná, barvy správné, ale není to pořád ono? Proč?

Některé barvy květin se k sobě na fotce nehodí?

Nevíte jaký fotoaparát na focení květin pořídit?

Na všechny tyhle otázky a nespočet dalších najdete odpovědi, rady a návody v mé e-knize.

Pro koho je e-kniha „Fotografujeme rostliny a květiny“ určená?

Pro zkušené i pro začínající fotokytičky minulé, současné i ty budoucí. Pro milovníky měkce zasněných starosklíčků i pro dokumentaristy, žádající snímky ostré jak papričky Moruga Scorpion. Pro všechny blázny ochotné vstávat v nesmyslnou hodinu jen kvůli nejhezčímu rannímu světlu na květinách v orosené trávě. Pro všechny, kdo chtějí fotografovat rostliny a květiny ještě lépe.

Čestně prohlašuji, že při přípravě této e-knihy neumřel žádný fotokytičkař. A nebyla testována na zvířatech, nýbrž výhradně jen a pouze na lidech.

Nechcete kupovat „zajíce v pytli“?

Stáhněte si prvních 47 stránek (1/10 rozsahu celé knihy) na ukázkou v plném rozlišení na www.skorepa-photo.com/e-knihy.

České a evropské orchideje ve stereofotografii

Jiří Skořepa

www.orchidaceae.cz

Orchis spitzelii

vstavač Spitzelův
Spitzel's Orchid

Lúčanská Malá Fatra, Slovenská republika, 9. 6. 2019

vstavač Spitzelov
Spitzels Knabenkraut

ČESKÉ A EVROPSKÉ ORCHIDEJE VE STEREOFOTOGRAFII

V českém, ale pravděpodobně i světovém měřítku unikátní e-kniha prostorových fotografií orchidejí. Pořizování stereoskopických fotografií jsem věnoval několik let a procestoval tisíce kilometrů po čtyřech státech Evropy.

E-kniha představuje na bezmála dvou stovkách stereoskopických dvousnímků druhy a křížence planě rostoucích vstavačovitých z české i evropské přírody, od běžných až po nejvzácnější. Každá karta je opatřena vědeckým (latinským), českým, slovenským, anglickým a německým názvem vyobrazeného druhu. Knihu doplňují přehledné rejstříky. Nechybí kapitoly o stereoskopické fotografii včetně návodu, jak stereofotografie prohlížet i bez použití kukátka či jiných pomůcek.

E-kniha „České a evropské orchideje ve stereofotografii“ je zdarma dostupná pro osobní a nekomerční účely v sekci „Ke stažení“ na webu www.orchidaceae.cz.

Partneři: Vladimír Fučík-VFFOTO

Český výrobce profesionálních fotografických filtrů, se sídlem na Vysočině v Humpolci, s vlastním vývojem, výrobou a distribucí fotografických filtrů a příslušenství značky VFFOTO.

Sortiment VFFOTO zahrnuje kompletní nabídku fotofiltrů od UV a polarizačních přes ND filtry (včetně variabilních ND) až po speciality typu Night Sky nebo magnetické filtry a doplňky, které s filtry souvisí (krytky, sluneční clony či pomůcky k čištění filtrů...).

Pro příznivce značky, sdružené v Klubu VFFOTO (bezplatné členství, členské výhody, e-mailový infozpravodaj), pořádá klubová setkání a workshopy.

web a e-shop www.vffoto.com

e-mail info@vffoto.com

telefon +420 731 474 681

provozovna Palackého 834, 396 01 Humpolec

Manfrotto
Imagine More

Partneři: Stedis s.r.o., zastoupení Manfrotto pro ČR a SR

Zakladatelem značky Manfrotto je italský fotoreportér Lino Manfrotto, který, ve spolupráci s technikem Gilbertem Battocchiam, uvedl v roce 1974 na trh první stativ pro fotoaparáty pod značkou Manfrotto.

Dnes je značka Manfrotto součástí portfolia globální skupiny Vitec Group plc. (která, vedle Manfrotto, vlastní i další značky jako Syrp, Avenger, ...).

Krédem Manfrotto jsou kvalita, design a plná podpora uživatelů.

V řadě výrobních závodů produkuje širokou škálu fotografického vybavení a pomůcek včetně profesionálních stativů střední a vyšší třídy, ale též špičkových odrazných desek a panelů, difuzorů, fotografických deštníků, softboxů, skládacích fotografických pozadí či příslušenství pro externí blesky. Hlavní výrobní závod Manfrotto je v Itálii a většina produkce se také v Itálii kompletně vyrábí. Významnou výhodou je propracovaný systém náhradních dílů. Kompletní rozkresy včetně objednacích čísel jsou veřejně dostupné na internetu, výrobky Manfrotto jsou koncipovány tak, aby součástku mohl objednat a vyměnit sám uživatel. A Manfrotto garantuje dostupnost náhradních dílů minimálně deset let od ukončení výroby daného modelu.

V ČR a SR Manfrotto zastupuje **Stedis s.r.o.**

web www.stedis.cz, www.stedis.sk

e-mail info@stedis.cz

telefon **+420 602 578 878**

